

VASTAUS KANNANOTTOON

Eteläinen kumppanuuspöytä ja Lahden kaupungin vanhusneuvosto ovat ilmaisseet huolensa Monitoimikeskus Takataskun tämänhetkisestä epävarmasta toimintavarmuudesta ja sen mahdollisuudesta toimia asiakkaiden, erityisesti ikäihmisten monipuolisena palvelupaikkana. Kannanoton laatineet tahot toteavat mm. epävarman tilanteen jatkuneen jo pidempään ja tilanteen antavan vaikutelman Takataskun ylläpitäjätahojen (Lahden kaupunki ja Lahden seurakuntayhtymä) välinpitämättömyydestä palvelutason lipumisesta sammuksiin.

Takatasku on osa lahtelaista diakoniatyötä

Lahden seurakuntayhtymä (myöhemmin seurakunnat) haluaa pitää Takatasku vireänä ja tukee toiminnan elinvoimaisena säilymistä. Kannanoton laatijat ovat oikeassa lausuessaan, että Takataskun toiminta on turvattava. Takatasku on osa lahtelaista diakoniatyötä. Sen tavoite on tukea heikoimmassa asemassa olevia tunnistamalla kussakin ajassa esiintyviä haasteita, auttaa toiminnallaan ja tukea niin yksittäisiä ihmisiä kuin yhteisöllistäkin toimintaa sekä rohkaista osallistumaan. Takatasku luo toiminnallaan ja palveluillaan toivoa ja uskoa ihmisten hyvään arkeen.

Takataskun toiminnan laajuus on vaihdellut yli 30-vuotisen historian aikana suuresti. Toiminta käynnistyi Työttömien toimintakeskuksena 90-luvun laman pyörteissä kansalaistoiminnan keskuksena. Takatasku haki tavoitteellisemman tekemisen muotoa kansallisen rahoituksen ja eu-rahoitteisten projektien avulla vuosituhannen vaihteen molemmin puolin ja löysi paikkansa sitten työpajatoimijana. Seurakunnat ja kaupunki ovat olleet keskeisimmät toiminnan ylläpitäjät alusta asti.

Takatasku on palvelutyöpaja

Takataskun palvelut tuotetaan työpajatyönä. Työvalmentautajat tuottavat palveluja kävijöille. Työvalmentautajat ovat motivaatiotaan ja taitojaan vahvistamassa olevia työllisyyspalvelujen asiakkaita. Työvalmentautajat saavat valmiuksia aidoissa asiakaspalvelutilanteissa. Takatasku antaa myönteisiä sysäyksiä valmentautujien työllisyyspoluille. Kävijät, joille tuotetaan palveluja, ovat suureksi osaksi jo ikänsä puolesta eläkkeellä olevia kaupunkilaisia. Ikäihmiset ja esimerkiksi apuvälineitä käyttävät asiakkaat tuovat oman näkökulmansa Takataskun asiakaspalveluun.

Takataskun toiminta-ajatus on

- syrjäytymisen ehkäisy; yhteisöllisyyden edistäminen
- työllisyyden edistäminen työpajatoiminnan ja työvalmennuksen keinoin
- työnantajayhteistyön kehittäminen – Takataskun kautta työntekijöitä

- edullisten ja hyvinvointia edistävien palvelujen tarjoaminen yksinäisille ja / tai pienituloisille eläkeläisille ja työttömille – osallistumiseen kannustaminen.

Työpajana toimien on voitu tarjota paikkoja ja palveluja

Työvalmentautujille tulee olla ohjaajia, eli työvalmentajia ja työhönvalmentajia, jotta Takatasku voi toimia työpajana ja tarjota paikkoja valmentautujille. Mitä vähemmän Takataskulla on ohjausresurssia, sitä vähemmän työllisyyspalvelujen asiakkaille on tarjolla paikkoja Takataskun valmennuksessa. Palvelutarjonta kävijöille supistuu väistämättä.

Seurakuntayhtymä on palkannut Takataskuun vakituisina toiminnanjohtajan, ruokapalveluesimiehen ja vastaavan työvalmentajan ruokapalveluihin. Lisäksi tällä hetkellä seurakuntien palkkaamina työskentelevät määräaikaisten kokki ja autonkuljettaja sekä oppisopimustyösuhteessa toimistosihteerit. Kaupungin palkkaamina työskentelee kolme henkilöä nimikkeillä työvalmennuspäällikkö, työhönvalmentaja ja työvalmentaja (50 %).

Aiemmin kaupunki on palkannut Takataskuun työvalmentajia palkkatukien turvin ja oppisopimuksella. Näiden varassa on toteutunut työvalmennus tapahtumapalveluissa, digipalveluissa, ruokalan asiakaspalvelussa, huolto- ja tukipalveluissa ja asiakaspalveluissa (toimistopalvelut). Aiemmin kaupunki pystyi palkkaamaan palkkatuella muitakin kuin työvalmentajia. Tämä vahvisti Takataskun tiimien toimintaa, kun työsuhteisille työntekijöille voitiin osoittaa vastuullisia tehtäviä hoidettavikseen.

Näihin lueteltuihin tehtäviin palkkaaminen on päättynyt eri vaiheissa vuosien varrella, eikä edes uusia työvalmentajia ole voitu palkata. Työvalmentajien ohjaustehtäviä on jouduttu yhdistelemään jäljelle jääneille työvalmentajille ja muille työntekijöille, ja tarjolla olevia palveluja on jouduttu karsimaan.

Viimeisten työvalmentajatyösuhteiden päätyttyä heinäkuussa 2025 (huolto- ja tukipalvelujen ja asiakaspalvelujen työvalmentajat) toimintakeskuksen siivoustyö on jouduttu ulkoistamaan ja tekemään järjestelyjä välttämättömimpien toimintojen, eli ruokapalvelujen ja toimistopalvelujen toiminnan käynnissä pitämiseksi.

Paikkoja työvalmennukseen (työkokeilu, työssäoppiminen, harjoittelu) on nyt tarjolla aiempaa huomattavasti vähemmän, kun työvalmentajia ei ole voitu palkata. Takatasku on saanut kiitosta erityisesti matalan kynnyksen työkokeilupaikkojen tarjoamisesta maahanmuuttajataustaisille työnhakijoille. Huolto- ja tukipalvelujen tiimin työvalmennuspaikkojen menettäminen vähentää väistämättä vieraskielisille työttömille työnhakijoille tarjolla olevia paikkoja Takataskussa.

Pieni joukko enimmäkseen eläkkeellä olevia vapaaehtoisia henkilöitä on ollut käytettävissä turvaamaan toimintaa.

Takataskun toiminnan turvaavat toimet odottavat ratkaisua

Keskusteluja Takataskun toiminnan ajautumisesta ahdinkoon on käyty Takataskun ohjausryhmässä sekä toiminnan ylläpitäjätahojen ja Takataskun henkilöstön edustajien kanssa.

Julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtyminen kuntien vastuulle 1.1.2025 on ajanut kaupungin työllisyyspalvelut epäkiitolliseen tilanteeseen. Kaupunki ei enää käytä palkkatukityöllistämistä omiin työsuhteisiinsa palkkaamiseen. Työttömyysetuuksien kuntaosuusmaksut rasittavat kaupungin taloutta aiempaa enemmän.

Lahden seurakunnat ei voi yksin ottaa palkkausvastuuta kaikkien puuttuvien työntekijöiden työllistamisestä Takataskun tehtäviin. Keskustelujen kautta pyritään löytämään ratkaisut, jotta Takataskuun saadaan työrauha ja nykyistä paremmin ennustettava tulevaisuus.

Työttömyysluvut ovat pysyneet sitkeästi korkeina Lahdessa. Lahden väestö ikääntyy nopeaa tahtia. Lahden seurakunnat on sitoutunut kehittämään Takataskun toimintaa yhteistyössä Lahden kaupungin kanssa.

Lahden seurakunnat haluaa jatkaa Takataskun toimintaa. Toiminta pitää sopeuttaa käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. Kaikkia osapuolia tyydyttävä toimintamalli on työn alla.

Riku Suokas

Olli Kopo